

بهبود کیفیت روش تدریس سخنرانی Lecturing Quality Improvement

Mazandaran University of medical sciences
Education Development Center

مقدمه:

روش سخنرانی یکی از روشهای موثر در عین حال یکی از نکوهیده ترین روش های تدریس قلمداد می شود، اثر منفی این روش زمانی بیشتر می شود که استاد برای مدت طولانی و بدون وقفه برای دانشجویانی که توجه کافی ندارند سخنرانی می کند. در حالی که اگر اساتید با کم و کیف این روش آگاه بودند و از آن به نحو موثری استفاده می کردند یک روش خوب و مقرون به صرفه می باشد.

فنون موثر آموزش با روش سخنرانی:

- ۱- یک یادداشت از رئوس مطالب تهیه کنید.
- ۲- بیان هدفهای آموزشی و آماده کردن دانشجویان روش هایی که در این زمینه می توان استفاده کرد بدین صورت می باشد:
 - ایجاد آمایه (Set) یعنی جهت آماده سازی دانشجویان برای یادگیری مطالب درس جدید بر درسهای گذشته مرور کند.
 - بیان یک رویداد یا یک قصه که به اطلاعات یا دانش های قبلی دانشجویان مربوط باشد روش مناسبی برای جلب توجه و آماده کردن دانشجویان می باشد.
 - استفاده از یک وسیله دیداری (مانند تابلو کلاس ، پروژکتور، پاور پوینت) جهت آمادگی دانشجویان (تاکید بر وسیله دیداری بدین جهت می باشد که ۷۵٪ یادگیری از طریق حس

بینایی تنها ۱۳٪ یادگیری از طریق حس شنوایی صورت می گیرد

۳- ارائه (Presentation) مطالب

بهترین شیوه ارائه مطالب با روش سخنرانی توضیح دادن (explaining) است. استاد در توضیح دادن گامی فراتر از ارائه معلومات برمی دارد و به بیان علل رویدادها، روابط میان مفاهیم و اندیشه و توصیف و تشریح فرایندها می پردازد.
« توضیح دادن یعنی فهماندن چیزی به کسی»

۴- شور و شوق و تحرک

حرکت و جنب و جوش استاد به هنگام آموزش نشان دهنده اشتیاق و علاقه او به کار خود و پیشرفت دانشجویان است و یکی از عوامل افزایش اثربخشی آموزش استاد است. این فعالیت ها عبارتند از:

- راه رفتن
- حرکت بدنی
- تماس چشمی با فرد فرد دانشجویان
- بالا و پایین بردن صدا

نکات مهم برای آموزش بهتر با روش سخنرانی:

« این کار را انجام دهید:

- مکث کنید، کلیه افراد کلاس را در نظر بگذارید و منتظر بمانید تا همه آنها آماده شوند.

منابع:

- روانشناسی پرورشی، دکتر علی اکبر سیف
- روش تدریس، امان‌ال... صفوی

تهیه و تنظیم:
رقیه ولی پور

edc@mazums.ac.ir
TEL: 1512273689

روش های مورد استفاده جهت تقویت سخنرانی:

تغییر در روش ارائه گفتار:

تغییر در لحن یا صوت و یا سرعت گفتار از ساده ترین روش هاست. سکوت، انجام حرکاتی مانند دور شدن از محل سخنرانی و آمدن در میان فراگیران نیز نمونه دیگری از این روش هاست.

مشارکت فعال: قویترین راه افزایش یادگیری است.

۱- **سئوال کردن:** ساده ترین شکل تأثیر متقابل است. سئوال باید واضح، هدفدار و مختصر باشد.

۲- **فعالیت در گروه های کوچک:** می توان فراگیران را به گروه های کوچک تقسیم کرد.

۳- **بارش افکار - طوفان فکری:** این روش در ابتدای سخنرانی برای جلب توجه فراگیران بسیار مفید می باشد. در این روش سئوال یا مسأله ای برای فراگیران مطرح شده و از آنها خواسته می شود تا نظرات و راه حل های خود را در این زمینه عنوان کنند.

۴. **بحث نفر به نفر:** فراگیران به گروه های دو نفره تقسیم شده و سئوال یا مسأله ای مطرح می شود

- صحبت های مقدماتی خود را دوستانه آغاز کنید، به تک تک افراد نگاه کنید و متوجه واکنش های آنان باشید.
- برای تاکید بر نکات مهم از حرکات سر و دست خود استفاده کنید.
- قدری جابه جا شوید و به آرامی حرکت کنید.
- موقع استفاده از وسایل دیداری، مطمئن شوید که همه افراد کلاس آن را می بینند.
- از نکات توضیحی و مثال های مختصر و جالب استفاده کنید.
- پیش از بیان یک مطلب مهم یا طرح یک سوال، به شنودگان نگاه کنید.
- سرعت بیان خود را کم و زیاد کنید.

از انجام این کارها بپرهیزید:

- پیش از آماده شدن اکثریت اعضای کلاس، صحبت خود را آغاز نکنید.
- به سقف و کف اتاق نگاه نکنید.
- به سرعت به این طرف و آن طرف اتاق نروید.
- پشت خود را به شنودگان نکنید.
- از عبارت پردازی بی مورد، اصطلاحات خیلی فنی و جملات پیچیده بپرهیز کنید.
- وقتی می خواهید مطلب مهمی را عنوان کنید، صدایتان را پایین نیاورید و با نگاه کفشهایتان را واری نکنید.
- از یکنواخت حرف زدن بپرهیزید.